

ÖZGÜN DENEME · A KİTAPÇIĞI

MEB-AGS DENEME-6

Ayrıntılı Çözümler

80 Soru · 110 Dakika · 5 Seçenek

Kitapçık	A
Puanlama	Net = Doğru - (Yanlış / 4)
Düzey	Orta ve orta-üst düzey
Bölüm dağılımı	Sözel Yetenek: 15 soru Sayısal Yetenek: 15 soru Tarih: 6 soru Türkiye Coğrafyası: 6 soru Eğitimin Temelleri ve Türk Millî Eğitim Sistemi: 30 soru Mevzuat: 8 soru

Ad Soyad: _____

Aday No: _____

Salon: _____

İmza: _____

Bu çalışma özgün bir eğitim denemesidir; resmî ÖSYM veya Millî Eğitim Bakanlığı yayını değildir. Mevzuat soruları yayımdan hemen önce güncel resmî metinlerle doğrulanmalıdır.

Cevap Anahtarı

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	B	E	D	E	E	D	D	A	C
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
E	B	C	B	E	A	C	A	C	E
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
A	C	A	C	B	C	D	C	A	B
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
E	E	D	D	C	D	E	D	E	B

Çözüm yaklaşımı: Her çözümde doğru seçeneğe götüren temel gerekçe açıklanmış; sayısal ve mantık sorularında işlem adımları gösterilmiştir.

Sözel Yetenek - Çözümler

1. Söz öbeğinde anlam

Komasyon raporu çok sayıda veri içeriyordu; ancak asıl soruya dokunmuyor, meseleyi çevresinden dolaşıyordu.

Bu cümledeki 'meseleyi çevresinden dolaşmak' sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: A) Temel noktayı doğrudan ele almadan dolaylı anlatımlarla yetinmek

Cümlede raporun çok veri içermesine rağmen 'asıl soruya dokunmadığı' özellikle belirtilmiştir. Bu nedenle söz öbeği, temel problemi doğrudan ele almak yerine tali ayrıntılar çevresinde kalmayı anlatır.

2. Cümleler arası anlam ilişkisi

(I) Kent bahçeleri apartman sakinlerinin üretim sürecine katılmasını sağlar. (II) Ortak çalışma, komşuların birbirini tanımasını kolaylaştırır. (III) Ancak bu etkinin kalıcı olması, görevlerin birkaç kişinin üzerinde bırakılmamasına bağlıdır. (IV) Sulama ve bakım çizelgesi birlikte hazırlanırsa katılım sürdürülebilir. (V) Böylece bahçe yalnız ürün değil, ortaklık duygusu da üretir.

Numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden önce belirtilen etkinin gerçekleşme koşulunu içermektedir?

Doğru cevap: B) III

II. cümlede kent bahçesinin komşuluk ilişkisine etkisi belirtilmiştir. III. cümlede bu etkinin kalıcı olmasının, görevlerin dengeli paylaşılması koşuluna bağlı olduğu söylenmektedir. Bu nedenle doğru cevap III'tür.

3. Mecazlı anlatım

Editör, cümleleri mekanik biçimde kısaltmak yerine metnin nabzını dinledi; anlatıcının temposunu koruyan yerlerde metne dokunmadı.

Bu cümlede 'metnin nabzını dinlemek' sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: E) Metnin kendine özgü ritmini ve anlatım biçimini gözetmek

'Nabız' burada metnin canlılığını, temposunu ve ritmini simgeler. Editörün her cümleye aynı işlemi uygulamaması, metnin özgün anlatım hareketini dikkate aldığını gösterir.

4. Cümlelerin işlevi

(I) Ses kayıtları, sözlü tarih çalışmalarında yalnız sözcükleri değil, duraklama ve tonlamayı da korur. (II) Bu özellik, anlatıcının duygusal vurgularını araştırmacı için görünür kılar. (III) Bununla birlikte tek bir tanıklık, geçmişin eksiksiz kaydı olarak kabul edilemez. (IV) Anlatılar başka belgeler ve tanıklıklarla karşılaştırılmalıdır. (V) Çünkü insan belleği, yaşananları seçerek ve zaman içinde yeniden kurarak hatırlayabilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?

Doğru cevap: D) V. cümle, IV. cümlede önerilen yöntemin sonucunu bildirmektedir.

V. cümle, IV. cümledeki karşılaştırma gereğinin sonucunu değil gerekçesini açıklar; insan belleğinin seçici ve yeniden kurucu olması nedeniyle tanıklıkların başka kaynaklarla karşılaştırılması gerekir. Diğer değerlendirmeler cümlelerin işlevleriyle uyumludur.

5. Düşüncenin akışını bozan cümle

(I) Tohum kütüphaneleri, yerel çeşitlerin kaybolmasını önlemek amacıyla tohumların paylaşılmasını sağlar. (II) Katılımcılar aldıkları tohumu yetiştirir, hasat sonunda elde ettikleri tohumun bir bölümünü geri getirir. (III) Böylece koleksiyon yalnız depolanan örneklerden değil, sürekli yenilenen canlı bir döngüden oluşur. (IV) Dijital müzik arşivleri de kayıtları yüksek çözünürlükte saklamaya yönelmiştir. (V) Tohumun yetiştirdiği yer, tarih ve özelliklerine ilişkin notlar paylaşımın bilimsel değerini artırır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

Doğru cevap: E) IV

Parçanın bütünü tohum kütüphanelerinin işleyişi ve yerel çeşitleri koruma işlevi üzerinedir. IV. cümlede dijital müzik arşivlerine geçilmesi konu bütünlüğünü bozar.

6. Paragrafta ana düşünce

Bilim tarihinde yeni araçlar yalnız mevcut sorulara daha kesin cevaplar vermemiştir. Mikroskop, daha önce görülemeyen canlı yapılarını; teleskop ise çıplak gözle seçilemeyen gök cisimlerini araştırmanın konusu hâline getirmiştir. Ölçüm sınırı değiştikçe, neyin gözlenebilir ve hangi sorunun sorulabilir olduğu da değişir. Bu nedenle bir aracın geliştirilmesi, bazen bir kuramın geliştirilmesi kadar köklü bir dönüşüm yaratabilir.

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: E) Bilimsel araçlar, ölçüm doğruluğunu artırmanın yanında araştırılabilir olguların ve soruların alanını da genişletir.

Parça, araçların yalnız daha hassas ölçüm sağlamadığını; daha önce görünmeyen olguları araştırma alanına sokarak yeni sorular doğurduğunu vurgular. Bu düşünce doğru seçenekte bütüncül biçimde ifade edilmiştir.

7. Paragraf tamamlama

Bir haritayı okumak, sembolleri tek tek tanımaktan ibaret değildir. Ölçek, yön ve lejant birlikte değerlendirilmediğinde haritadaki işaretler yanlış yorumlanabilir. Örneğin aynı uzunluktaki bir çizgi, farklı ölçeklerde farklı gerçek mesafeleri gösterebilir. ----

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

Doğru cevap: D) Bu nedenle haritadaki her bilgi, haritanın bütün gösterim sistemi içinde yorumlanmalıdır.

Parça, harita unsurlarının birbirinden bağımsız okunamayacağını örnekle açıklamaktadır. Son cümle bu örneği genelleyerek ölçek, yön ve lejantın bir sistem olarak değerlendirilmesi gerektiğini belirtmelidir.

8. Cümle sıralama

- I. Bu karşılaştırma, verideki sıra dışı değişimleri fark etmeyi sağlar.
- II. Ancak ham sayılar tek başına çoğu zaman anlamlı bir tablo sunmaz.
- III. Bir okul, enerji tüketimini azaltmak için önce aylık sayaç verilerini toplar.
- IV. Sonuçlar, mevsim ve kullanım süresi gibi değişkenlerle birlikte önceki aylarla karşılaştırılır.
- V. Ardından olağan dışı artış görülen alanlarda neden araştırılır.

Numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında baştan üçüncü cümle hangisi olur?

Doğru cevap: D) IV

Anlamlı sıra III-II-IV-I-V biçimindedir. Önce veri toplanır; ham verinin yetersizliği belirtilir; sonra karşılaştırma yapılır. I. cümledeki 'Bu karşılaştırma' IV'e gönderme yapar ve son olarak olağan dışı artışların nedeni araştırılır. Baştan üçüncü cümle IV'tür.

9-11. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Koruma uzmanları, tarihî bir yapıyı yeni görünür hâle getirmeyi amaçlamaz; yapının farklı dönemlerden taşıdığı izleri anlamayı ve onları mümkün olduğunca korumayı hedefler. Bu yüzden eklenen malzemenin eskiyi bütünüyle taklit ederek iz bırakmadan kaybolması her zaman iyi kabul edilmez. Onarım, yapının bütünlüğünü bozmayacak kadar uyumlu; fakat gerektiğinde yeni müdahalenin ne olduğu anlaşılabilir kadar ayırt edilebilir olmalıdır. Kullanılan yöntemlerin geri döndürülebilir olması da önemlidir; çünkü bugün doğru sayılan bir uygulama, gelecekte daha iyi teknikler geliştirildiğinde değiştirilebilir. Düzenli bakım, büyük restorasyonlardan daha etkili olabilir: Çatıdaki küçük bir sızıntıyı erken gidermek, duvarda oluşacak kapsamlı bir bozulmayı önleyebilir. Böylece koruma, geçmiş dondurmak değil; yapının tarihsel katmanlarını gelecek kuşaklara okunabilir biçimde aktarmaktır.

9. Paragrafta ana düşünce

Parçanın tarihî yapıların korunmasına ilişkin temel düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: A) Tarihî yapıların korunması, onları yeni görünür kılmak yerine tarihsel katmanları sınırlı, ayırt edilebilir ve gerektiğinde geri alınabilir müdahalelerle sürdürmeyi amaçlar.

Parça; tarihsel izlerin korunmasını, müdahalenin uyumlu ama okunabilir olmasını, geri döndürülebilir yöntemleri ve düzenli bakımı birlikte vurgular. Bunların ortak amacı yapıyı 'yeni' yapmak değil, tarihsel katmanlarını gelecek kuşaklara aktarmaktır.

10. Parçada değinilmeyen

Parçada koruma uygulamalarıyla ilgili aşağıdaki bilgilerin hangisine yer verilmemiştir?

Doğru cevap: C) Restorasyon giderlerinin kamu kurumları ile özel kuruluşlar arasında nasıl paylaşılacağına

Metinde müdahalenin ayırt edilebilirliği, geri döndürülebilirliği, düzenli bakımın önleyici etkisi ve tarihsel katmanların korunması açıklanmıştır. Finansmanın kimler arasında paylaşılacağına ilişkin hiçbir bilgi yoktur.

11. Çıkarım

Parçadaki açıklamalardan hareketle aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

Doğru cevap: B) Erken ve düzenli bakım, daha sonra gerekecek geniş kapsamlı müdahalenin boyutunu azaltabilir.

Çatıdaki küçük sızıntının erken giderilmesinin kapsamlı duvar bozulmasını önleyebileceği örneği, düzenli bakımın ilerideki büyük müdahale ihtiyacını azaltabileceğini gösterir. Diğer seçenekler metnin açıkça karşı çıktığı ya da desteklemediği yargılardır.

12-15. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir sergide Kırmızı, Mavi, Yeşil, Sarı ve Beyaz etiketli beş kutu, soldan sağa 1'den 5'e kadar numaralanmış raf gözlerine birer kez yerleştirilecektir. Yerleştirme aşağıdaki koşullara uymaktadır:

- Yeşil kutu, Sarı kutunun solundadır.
- Mavi kutu birinci ya da beşinci raf gözünde değildir.
- Kırmızı kutu, Mavi kutunun solundadır.
- Beyaz kutu ile Mavi kutu yan yana değildir.

Geçerli sıralamalar (soldan sağa):

- Kırmızı-Mavi-Yeşil-Sarı-Beyaz
- Kırmızı-Mavi-Yeşil-Beyaz-Sarı
- Kırmızı-Yeşil-Mavi-Sarı-Beyaz
- Kırmızı-Beyaz-Yeşil-Mavi-Sarı
- Yeşil-Kırmızı-Mavi-Sarı-Beyaz
- Yeşil-Beyaz-Kırmızı-Mavi-Sarı
- Beyaz-Kırmızı-Mavi-Yeşil-Sarı
- Beyaz-Kırmızı-Yeşil-Mavi-Sarı
- Beyaz-Yeşil-Kırmızı-Mavi-Sarı

12. Sözel mantık - kesinlik

Koşullara uygun her yerleştirmede aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

Doğru cevap: C) Sarı kutu, Mavi kutunun sağındadır.

Koşullar birlikte uygulandığında dokuz geçerli sıralama oluşur. Bu sıralamaların tamamında Mavi kutu, Kırmızıdan sonra ve Sarıdan önce yer alır; dolayısıyla Sarı her durumda Mavinin sağındadır. Diğer yargılar yalnız bazı sıralamalarda gerçekleşir.

13. Sözel mantık - koşullu çıkarım

Yeşil kutu birinci, Beyaz kutu beşinci raf gözünde ise üçüncü raf gözünde hangi kutu bulunur?

Doğru cevap: D) Mavi

Yeşil birinci ve Beyaz beşinci olduğunda Sarı, Yeşilin sağında olmalıdır. Mavi uçta olamaz; Kırmızı da Mavinin solunda olmalıdır. Bu koşulları aynı anda karşılayan tek sıra Yeşil-Kırmızı-Mavi-Sarı-Beyazdır. Üçüncü kutu Mavidir.

14. Sözel mantık - olasılık

Aşağıdaki sıralamalardan hangisi koşullara uygundur? (Sıralamalar soldan sağa verilmiştir.)

Doğru cevap: A) Beyaz - Kırmızı - Yeşil - Mavi - Sarı

Doğru sıralamada Yeşil Sarının solundadır, Mavi uçlarda değildir, Kırmızı Mavinin solundadır ve Beyaz Maviye bitişik değildir. Diğer seçeneklerden en az biri bu koşullardan birini ihlal eder.

15. Sözel mantık - zorunlu yer

Kırmızı kutu üçüncü raf gözünde ise beşinci raf gözünde hangi kutu bulunmak zorundadır?

Doğru cevap: B) Sarı

Kırmızı üçüncü olduğunda Mavi, Kırmızının sağında ve uçta olmayacağı için dördüncü sıraya yerleşir. Beyaz Maviyle yan yana olamayacağından birinci ya da ikinci sırada kalır. Yeşil Sarının solunda olacağından Sarı zorunlu olarak beşinci sıradadır.

Sayısal Yetenek - Çözümler

16. Rasyonel sayılar

$[(5/6 + 1/4) \div (13/12)] - 1/2$ işleminin sonucu kaçtır?

Doğru cevap: E) 1/2

$5/6 + 1/4 = 10/12 + 3/12 = 13/12$ olur. Bu değer $13/12$ 'ye bölündüğünde 1 elde edilir. Son olarak $1 - 1/2 = 1/2$ bulunur.

17. Köklü ifadeler

$(\sqrt{72} + \sqrt{32} - \sqrt{8}) / \sqrt{2}$ işleminin sonucu kaçtır?

Doğru cevap: C) 8

$\sqrt{72}=6\sqrt{2}$, $\sqrt{32}=4\sqrt{2}$ ve $\sqrt{8}=2\sqrt{2}$ 'dir. Pay $6\sqrt{2}+4\sqrt{2}-2\sqrt{2}=8\sqrt{2}$ olur. $8\sqrt{2} / \sqrt{2} = 8$ 'dir.

18. Tek-çift sayılar

a ve b pozitif tam sayılar olmak üzere $3a^2 + 5b$ ifadesi çift sayıdır.

Buna göre,

I. $a + b$

II. $a \cdot b$

III. $a^3 + b^3$

ifadelerinden hangileri kesinlikle çifttir?

Doğru cevap: C) I ve III

Tek-çift bakımından $3a^2+5b$, a^2+b ile; a^2 de a ile aynı pariteye sahiptir. Toplamın çift olması a ve b'nin aynı paritede olduğunu gösterir. Bu durumda $a+b$ ve a^3+b^3 her zaman çifttir; ancak $a \cdot b$, ikisi de tekse tek, ikisi de çiftse çift olabilir.

19. Tanımlı işlem

Gerçek sayılar üzerinde $x \star y = 2x + ky - 1$ işlemi tanımlanıyor.

$3 \star 2 = 13$ olduğuna göre $1 \star 4$ kaçtır?

Doğru cevap: E) 17

$3 \star 2 = 2 \cdot 3 + 2k - 1 = 5 + 2k$ 'dir. $5 + 2k = 13$ olduğundan $k = 4$ bulunur. Buna göre $1 \star 4 = 2 \cdot 1 + 4 \cdot 4 - 1 = 17$ 'dir.

20. Sayıların işareti

Sıfır olmayan p, q ve r gerçel sayıları için $p \cdot q^4 < 0$, $p \cdot r > 0$ ve $q \cdot r < 0$ 'dır.

Buna göre p, q ve r'nin işaretleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: C) -, +, -

q^4 pozitif olduğundan $p \cdot q^4 < 0$ eşitsizliği p'nin negatif olduğunu gösterir. $p \cdot r > 0$ ve p negatif olduğuna göre r de negatiftir. $q \cdot r < 0$ olduğundan q pozitifdir. İşaretler sırasıyla -, +, - olur.

21. Kümeler

72 öğrencinin bulunduğu bir grupta 38 öğrenci satranç, 31 öğrenci robotik kulübüne katılmaktadır. 12 öğrenci ise bu iki kulübün hiçbirine katılmamaktadır.

Yalnız satranç kulübüne katılan kaç öğrenci vardır?

Doğru cevap: E) 29

En az bir kulübe katılanların sayısı $72 - 12 = 60$ 'tır. Kesişim $38 + 31 - 60 = 9$ olur. Yalnız satranç kulübündekiler $38 - 9 = 29$ kişidir.

22. Denklem kurma

Bir etkinlikte toplam 58 yaka kartı kullanılmıştır. Kırmızı kartların sayısı mavi kartların iki katı, yeşil kartların sayısı mavi kartlardan 6 fazladır. Ayrıca 12 sarı kart vardır.

Buna göre kırmızı kart sayısı kaçtır?

Doğru cevap: B) 20

Mavi kart sayısı x olsun. Kırmızı $2x$, yeşil $x+6$ ve sarı 12'dir. $x+2x+(x+6)+12=58$ eşitliğinden $4x=40$ ve $x=10$ bulunur. Kırmızı kart sayısı $2x=20$ 'dir.

23. Yüzde ve indirim

Bir kaynak kitabın etiket fiyatına önce %20 indirim, indirimli fiyat üzerinden de %10 kupon indirimi uygulanınca kitap 432 TL'ye satılıyor.

Kitabın etiket fiyatı kaç TL'dir?

Doğru cevap: C) 600

Etiket fiyatı x olsun. İlk indirimden sonra $0,80x$, ikinci indirimden sonra $0,90 \cdot 0,80x = 0,72x$ ödenir. $0,72x = 432$ olduğundan $x = 600$ TL'dir.

24. Periyodik olaylar

Bir gezici kütüphane 6 günde bir, bir okuma atölyesi 8 günde bir aynı okula gelmektedir. İkisi ilk kez perşembe günü birlikte gerçekleşmiştir.

İlk gün de sayılmak üzere beşinci kez birlikte hangi gün gerçekleşir?

Doğru cevap: B) Salı

İki etkinlik EKOK(6,8)=24 günde bir birlikte olur. Beşinci birliktelik ilkinden $4 \cdot 24 = 96$ gün sonradır. 96'nın 7 ile bölümünden kalan 5'tir. Perşembeden 5 gün sonrası Salıdır.

25. Olasılık

1'den 10'a kadar numaralandırılmış on karttan iki farklı kart rastgele seçiliyor.

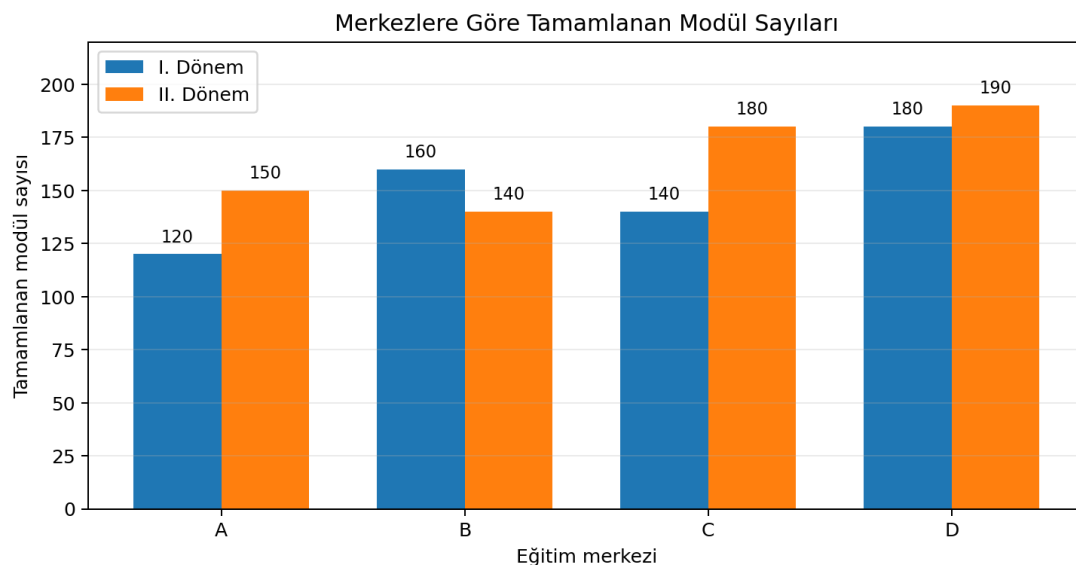
Seçilen kartlardaki sayıların toplamının 5'in katı olma olasılığı kaçtır?

Doğru cevap: E) 1/5

Toplam $C(10,2)=45$ farklı ikili vardır. Toplamı 5'in katı olan ikililer (1,4), (1,9), (2,3), (2,8), (3,7), (4,6), (5,10), (6,9), (7,8) olmak üzere 9 tanedir. Olasılık $9/45 = 1/5$ 'tir.

26 ve 27. soruları aşağıdaki grafiğe göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Grafikte A, B, C ve D eğitim merkezlerinde I. ve II. dönemlerde tamamlanan öğretmen eğitimi modülü sayıları gösterilmiştir.

A, B, C ve D merkezlerinin iki dönemde tamamladığı modül sayılarını gösteren sütun grafik.

26. Grafik yorumlama - yüzde değişim**Dört merkezin II. dönemde tamamladığı toplam modül sayısı, I. döneme göre yüzde kaç artmıştır?****Doğru cevap: A) %10**

I. dönem toplamı $120+160+140+180=600$ 'dür. II. dönem toplamı $150+140+180+190=660$ 'tır. Artış 60 olduğuna göre yüzde artış $60/600 \cdot 100 = \%10$ 'dur.

27. Grafik yorumlama - oran**C merkezindeki dönemler arası artış, dört merkezin toplamındaki net artışın kaçta kaçıdır?****Doğru cevap: C) 2/3**

C merkezindeki artış $180-140=40$ modüldür. Dört merkezin toplamındaki net artış $660-600=60$ modüldür. İstenen oran $40/60=2/3$ 'tür.

28-30. soruları aşağıdaki tanıma göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Üç basamaklı bir doğal sayının yüzler, onlar ve birler basamağındaki rakamları sırasıyla a, b ve c olsun. Bu sayının 'fark kodu'; $|a-b|$, $|b-c|$ ve $|c-a|$ değerlerinin aynı sırayla yan yana yazılmasıyla elde edilir. Örneğin 572 sayısında $|5-7|=2$, $|7-2|=5$ ve $|2-5|=3$ olduğundan 572 sayısının fark kodu 253'tür.

28. Özgün sayı tanımı**864 sayısının fark kodu kaçtır?****Doğru cevap: A) 224**

864 için $|8-6|=2$, $|6-4|=2$ ve $|4-8|=4$ 'tür. Değerler aynı sırayla yan yana yazıldığında fark kodu 224 olur.

29. Özgün sayı tanımı - rakam toplamı**391 sayısının fark kodundaki rakamların toplamı kaçtır?****Doğru cevap: C) 16**

391 sayısının fark kodu $|3-9|=6$, $|9-1|=8$ ve $|1-3|=2$ olduğundan 682'dir. Kodun rakamları toplamı $6+8+2=16$ 'dır.

30. Özgün sayı tanımı - ters işlem**Aşağıdaki sayılardan hangisinin fark kodu 242'dir?****Doğru cevap: E) 315**

315 için $|3-1|=2$, $|1-5|=4$ ve $|5-3|=2$ olduğundan kod 242'dir. Diğer seçeneklerin farkları sırasıyla 224, 224, 422 ve 321'dir.

Tarih - Çözümler

31. Asya Hun Devleti - askerî teşkilat

Mete Han döneminde Asya Hun ordusu on, yüz, bin ve on bin kişilik birliklere ayrılmış; her birliğin başına sorumlu bir komutan getirilmiştir.

Bu uygulamadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

Doğru cevap: B) Orduda hiyerarşik bir yapı ve düzenli komuta zinciri oluşturulmuştur.

Birliklerin belirli sayısal basamaklara ayrılması ve her basamağa komutan atanması, orduda hiyerarşi ile emir-komuta zincirinin kurulduğunu gösterir. Bu düzen, merkezî denetimi güçlendiren sistemli bir askerî örgütlenmedir.

32. Büyük Selçuklular - ikta sistemi

Büyük Selçuklu Devleti'nde bazı toprakların vergi gelirleri, hizmet karşılığında komutan ve devlet görevlilerine bırakılmış; bu kişiler gelirleriyle asker beslemekle yükümlü tutulmuştur. Toprağın mülkiyeti devlete ait olmaya devam etmiştir.

Buna göre ikta sistemiyle ilgili,

I. Hazinesin askerî harcamalarının bir bölümü azaltılmıştır.

II. Eyaletlerde hazır askerî güç oluşturulmuştur.

III. Topraklar görevlilerin özel mülkü hâline gelmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

Doğru cevap: B) I ve II

İkta sahipleri gelirleri karşılığında asker beslediği için merkez hazinesinin bazı askerî giderleri azalır ve taşrada hazır kuvvet bulundurulur. Ancak metinde mülkiyetin devlette kaldığı açıkça belirtildiğinden III. yargı yanlıştır.

33. Osmanlı sosyal hayatı - vakıflar

Osmanlı şehirlerinde vakıflar; imaret, hastane, çeşme, köprü ve eğitim kurumu gibi hizmetler kurmuş, bu kurumların giderlerini kendilerine ayrılan gelirlerle karşılamıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini gösterir?

Doğru cevap: D) Sosyal hizmetlerin vakıflar aracılığıyla desteklenerek kamu yükünün paylaşılmasını

Vakıflar, toplum yararına sürekli gelir ayırarak eğitim, sağlık, ulaşım ve yardım hizmetleri sunmuştur. Böylece sosyal hizmetler yalnız merkez hazinesine bırakılmamış, vakıf sistemiyle kamu yükü paylaşılmıştır.

34. Tanzimat Dönemi

Tanzimat Fermanı'nda verginin kişilerin gelirine göre alınması, askerlik işlerinin kurala bağlanması ve yargılama yapılmadan kimseye ceza verilmemesi ilkeleri açıklanmıştır.

Bu düzenlemelerin ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: B) Devlet işlemlerinde hukukî güvence ve kuralıılığı güçlendirmek

Vergi, askerlik ve cezanın önceden belirlenmiş kurallara bağlanması; keyfiliği azaltıp can, mal ve hukuk güvenliğini güçlendirmeyi amaçlar. Ferman padişahın tüm yetkilerini meclise devretmemiştir.

35. Millî Mücadele kongreleri

Erzurum Kongresi bölgesel temsilcilerle toplanmasına rağmen vatanın bütününe ilgilendiren kararlar almıştır.

Aşağıdaki kararlardan hangisi bu duruma en açık kanıttır?

Doğru cevap: C) Millî kuvvetleri etkin, millî iradeyi hâkim kılmak esastır.

'Millî iradenin hâkim kılınması' ve millî kuvvetlerin etkinliği, yalnız doğu illerini değil ülkenin tamamındaki yönetim ve bağımsızlık mücadelesini ilgilendirir. Bu nedenle kongrenin ulusal nitelikli kararına örnektir.

36. Cumhuriyet dönemi ekonomi politikası - aşar

Cumhuriyet'in ilk yıllarında köylünün ürününden alınan aşar vergisi 1925'te kaldırılmıştır.

Bu düzenlemenin öncelikli amacı aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: D) Köylünün vergi yükünü hafifletmek ve tarımsal üretimi desteklemek

Aşar, tarımsal ürün üzerinden alınan ve köylü üzerinde ağır yük oluşturan bir vergiydi. Kaldırılması, üreticinin gelirini artırmayı ve tarımsal üretimi teşvik etmeyi amaçlayan ekonomik ve toplumsal bir adımdır.

Türkiye Coğrafyası - Çözümler

37. Matematik konum

Edirne, Hatay'a göre daha kuzeyde yer almaktadır.

Buna göre 21 Aralık tarihinde aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi beklenmez?

Doğru cevap: C) Edirne'de Dünya'nın dönüşüne bağlı çizgisel hızın Hatay'dan fazla olması

Çizgisel hız Ekvator'dan kutuplara doğru azalır; bu nedenle daha güneydeki Hatay'ın çizgisel hızı Edirne'den fazladır. Diğer seçenekler kuzey-güney konum farkının 21 Aralık'taki doğal sonuçlarıdır.

38. Delta ovaları

Bafra, Çarşamba ve Çukurova deltalarının oluşumunda aşağıdaki koşullardan hangisi ortaktır?

Doğru cevap: E) Akarsuyun taşıdığı malzemenin eğimin azaldığı kıyıda birikmesi

Delta, akarsuyun getirdiği alüvyonların kıyıda birikmesiyle oluşur. Eğimin azalması ve kıyıdaki birikme koşullarının uygunluğu temel etkindir; güçlü akıntı ve yüksek gelgit ise delta oluşumunu zorlaştırır.

39. Föhn rüzgârları

Bir hava kütlesi dağın yamacından aşağı inerken sıkışarak ısınmakta ve bağıl nemi azalmaktadır.

Bu durumun görüldüğü yerde aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi daha olasıdır?

Doğru cevap: B) Karların hızlı erimesi ve bazı tarım ürünlerinin erken olgunlaşması

Tanımlanan rüzgâr föhndür. Hava alçalırken adyabatik olarak ısınır ve kurur; bu, kar erimesini hızlandırabilir ve ürünlerin olgunlaşmasını öne çekebilir. Yağış ve sis genellikle yükselen, soğuyan yamaçta artar.

40. Nüfus yapısı

Aşağıdaki tabloda üç bölgenin toplam nüfusu ve şehir nüfusu oranı verilmiştir.

Buna göre kırsal nüfus miktarı en fazla olan bölge hangisidir?

Doğru cevap: D) III

Kırsal nüfus I. bölgede $800 \cdot 0,25 = 200$ bin, II. bölgede $600 \cdot 0,40 = 240$ bin, III. bölgede $1000 \cdot 0,55 = 550$ bindir. En yüksek değer III. bölgededir.

41. Sanayi kuruluş yeri

Çay yaprakları toplandıktan sonra kısa sürede işlenmediğinde kalite kaybına uğradığı için çay fabrikalarının büyük bölümü Doğu Karadeniz'deki üretim alanlarına yakın kurulmuştur.

Bu durum sanayi kuruluş yerini etkileyen hangi faktöre örnektir?

Doğru cevap: A) Ham maddenin çabuk bozulabilir olması

Çay yaprağı beklemeye dayanıklı değildir; bu nedenle işleme tesisi ham madde kaynağına yakın olmalıdır. Burada belirleyici olan pazar, enerji ya da ithalat değil ham maddenin çabuk bozulmasıdır.

42. Türkiye'nin göreceli konumu

Türkiye'den geçen petrol ve doğal gaz boru hatlarının üretici bölgeler ile Avrupa pazarları arasında bağlantı kurması, öncelikle Türkiye'nin hangi özelliğiyle açıklanır?

Doğru cevap: C) Enerji üretim alanları ile tüketim pazarları arasındaki göreceli konumuyla

Boru hatlarının geçiş ülkesi seçilmesinde Türkiye'nin enerji kaynaklarının yoğun olduğu doğu ve güney bölgeleriyle tüketim pazarlarının bulunduğu Avrupa arasındaki konumu belirleyicidir. Bu, matematik konumdan çok göreceli konum özelliğidir.

Eğitimin Temelleri ve Türk Millî Eğitim Sistemi - Çözümler

43. Eğitim türleri

(I) Bir yetişkin, halk eğitimi merkezinde önceden belirlenmiş program ve öğretici eşliğinde işaret dili kursuna katılmaktadır. (II) Aynı kişi, evde çocuğunun atıkları ayırdığını gözlemleyerek geri dönüşüm alışkanlığı edinmiştir.

Numaralanmış durumlar sırasıyla hangi eğitim türlerine örnektir?

Doğru cevap: A) Formal yaygın eğitim - İnfomal eğitim

Halk eğitimi merkezindeki kurs planlı, programlı ve okul sistemi dışında olduğundan formal yaygın eğitimidir. Evde gözlem yoluyla kendiliğinden oluşan davranış değişikliği ise planlı bir öğretim süreci içermediği için infomal eğitimidir.

44. Temel kavramlar - öğrenme

Bir öğrenci, farklı hızlarda bisiklet sürerken yaptığı denemeler sonucunda hız arttıkça durma mesafesinin uzadığını fark etmiş ve sonraki sürüşlerinde daha erken fren yapmaya başlamıştır.

Yaşantı sonucunda ortaya çıkan bu nispeten kalıcı davranış değişikliği hangi kavramla açıklanır?

Doğru cevap: C) Öğrenme

Öğrencinin kendi deneyimleri sonucunda yeni bir ilişkiyi fark etmesi ve sonraki davranışını kalıcı biçimde değiştirmesi öğrenmedir. Olgunlaşma ve büyüme biyolojik değişimleri, öğretim ise öğrenmeyi desteklemek için dışarıdan düzenlenen süreci ifade eder.

45. Sistem yaklaşımı - dönüt

Bir okul, dönem sonunda öğrencilerin başarı ve devamsızlık verilerini hedeflerle karşılaştırmış; elde ettiği sonuçlara göre ders saatlerini ve destek programlarını yeniden düzenlemiştir.

Bu uygulamada sistemin hangi ögesi özellikle vurgulanmıştır?

Doğru cevap: B) Dönüt

Başarı ve devamsızlık verileri çıktı olarak elde edilmiş, sonra hedeflerle karşılaştırılarak bir sonraki uygulamanın düzenlenmesinde kullanılmıştır. Çıktı bilgisinin sistemi düzeltmek için yeniden sürece aktarılması dönüttür.

46. Program türleri - ihmal edilen program

Bir öğretim programında medya okuryazarlığına ilişkin üç kazanım yer almasına rağmen öğretmen, zaman yetersizliği nedeniyle bu kazanımları yıl boyunca hiç işlememiştir.

Bu durum aşağıdaki program türlerinden hangisine örnektir?

Doğru cevap: C) İhmal edilen program

Resmî programda yer aldığı hâlde uygulamada atlanan ya da hiç ele alınmayan içerik ve kazanımlar ihmal edilen programı oluşturur. Burada kazanımlar yazılıdır ancak zaman gerekçesiyle işlenmemiştir.

47. İçerik düzenleme yaklaşımları

Bir mesleki eğitim programında 'Temel Güvenlik', 'Müşteri İletişimi' ve 'Dijital Kayıt' üniteleri birbirinden bağımsız hazırlanmış; kurumlar ihtiyaçlarına göre bu ünitelerin sırasını değiştirebilmektedir.

Bu içerik düzenleme yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: D) Modüler programlama

Modüler yaklaşımda içerik, kendi içinde anlamlı ve belirli ölçüde bağımsız birimlere ayrılır; bu birimler gereksinime göre farklı sırada kullanılabilir. Sorudaki ünitelerin bağımsızlığı ve sıralanabilirliği bu yaklaşımın ayırt edici özelliğidir.

48. Eğitim felsefeleri

I. öğretmen, öğrencilerin gerçek yaşam problemleri üzerinde iş birliği yaparak çözüm üretmesini ve deneyim yoluyla öğrenmesini istemektedir.

II. öğretmen ise öğrencilerin toplumsal eşitsizlikleri inceleyip daha adil bir toplum için değişim projeleri geliştirmesini istemektedir.

Bu öğretmenlerin benimsediği eğitim felsefeleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: C) İlerlemecilik - Yeniden kurmacılık

Deneyim, problem çözme ve öğrenci etkinliği ilerlemeciliğin; eğitimi toplumsal dönüşüm aracı olarak görme ve değişim projeleri geliştirme ise yeniden kurmacılığın temel vurgularıdır.

49. Felsefi akımlar - natüralizm

Bir eğitimci, çocuğun doğal gelişim hızına saygı duyulmasını, yetişkin müdahalesinin en aza indirilmesini ve öğrenmenin doğayla doğrudan etkileşim içinde gerçekleşmesini savunmaktadır.

Bu görüş aşağıdaki felsefi akımlardan hangisiyle daha çok ilişkilidir?

Doğru cevap: A) Natüralizm

Natüralizm, eğitimin çocuğun doğasına ve doğal gelişim sürecine uygun olması gerektiğini savunur; doğrudan deneyim ve doğayla etkileşim önemlidir. Yetişkinin baskıcı yönlendirmesinin azaltılması da bu anlayışla uyumludur.

50. Kültürel süreçler

Uzun süre komşu yaşayan iki topluluk, birbirlerinin yemeklerinden, müziklerinden ve kutlama biçimlerinden bazılarını benimsemiş; her iki topluluğun kültüründe de değişiklik ortaya çıkmıştır.

Bu durum aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanır?

Doğru cevap: B) Kültürleşme

Farklı kültürlerin sürekli etkileşimi sonucu her iki tarafın da kültürel özelliklerinde değişim yaşanmasına kültürleşme denir. Olay planlı bir eğitim ya da tek yönlü zorlamadan değil karşılıklı etkileşimden doğmuştur.

51. Eğitimin politik işlevi

Bir okulda öğrenci meclisi seçimleri yapılmakta, öğrenciler sınıf temsilcileri aracılığıyla okul kararlarına katılmakta ve farklı görüşleri demokratik kurallarla tartışmaktadır.

Bu uygulama eğitimin hangi işleviyle daha çok ilişkilidir?

Doğru cevap: C) Politik işlevi

Demokratik katılım, temsil, karar alma ve yurttaşlık deneyimi kazandırma eğitimin politik işlevine girer. Ekonomik işlev nitelikli iş gücü, bireysel işlev kişisel gelişim; seçme-yerleştirme ise toplumsal rollere dağılımla ilgilidir.

52. Türk eğitim tarihi

1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile eğitim kademeleri daha sistemli biçimde düzenlenmiş, merkez ve taşrada eğitim yönetimine ilişkin kurullar öngörülmüş ve okulların işleyişine dair kapsamlı hükümler getirilmiştir.

Bu düzenlemenin Türk eğitim tarihi bakımından en belirgin sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: E) Eğitim yönetiminin ve okul kademelerinin daha düzenli bir yapıya kavuşturulması

Maarif-i Umumiye Nizamnamesi, Osmanlı eğitim sistemini kademeler ve yönetim yapısı bakımından ayrıntılı biçimde düzenleyen temel metinlerdendir. Diğer seçenekler farklı dönemlere ait ya da tarihsel olarak gerçekleşmemiş gelişmelerdir.

53. Gelişim ilkeleri

Bir bebeğin önce başını kontrol edebilmesi, daha sonra gövdesini dik tutması ve en son bacaklarını kullanarak yürümesi gelişimin hangi ilkesine örnektir?

Doğru cevap: B) Gelişim baştan ayağa doğrudur.

Motor kontrolün baş bölgesinden gövdeye ve ayaklara doğru ilerlemesi, gelişimin baştan ayağa (sefalokaudal) yönünü gösterir. Bu ilke, gelişimin bütün alanlarda aynı hızda olduğu anlamına gelmez.

54. Hazırbulunuşluk

Bir öğrencinin kesirlerle işlem yapmaya başlayabilmesi için temel bölme bilgisinin bulunması, gerekli bilişsel olgunluğa ulaşması ve öğrenmeye istekli olması birlikte değerlendirilmiştir.

Bu özelliklerin bütünü aşağıdaki kavramlardan hangisini oluşturur?

Doğru cevap: D) Hazırbulunuşluk

Hazırbulunuşluk; olgunlaşma düzeyi, ön öğrenmeler, ilgi, tutum ve motivasyon gibi öğrenmeye başlangıç koşullarının bütünüdür. Soruda hem ön bilgi hem gelişimsel yeterlik hem de isteklilik birlikte verilmiştir.

55. Öğrenmede ket vurma

Bir kişi yeni telefon numarasını ezberledikten sonra daha önce uzun süre kullandığı eski numarayı hatırlamakta zorlanmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine örnektir?

Doğru cevap: A) Geriye ket vurma

Sonradan öğrenilen yeni bilgi, daha önce öğrenilmiş eski bilginin hatırlanmasını güçleştiriyorsa geriye ket vurma vardır. İleriye ket vurmada ise eski öğrenme yeni öğrenmeyi zorlaştırır.

56. Çalışma yöntemleri

Bir öğrenci sınavdan önceki gece dört saat aralıksız çalışmak yerine dört gün boyunca her gün birer saat çalışmış ve bilgileri daha uzun süre hatırlamıştır.

Bu sonuç aşağıdaki öğrenme ilkelerinden hangisiyle açıklanır?

Doğru cevap: B) Aralıklı çalışma

Çalışmanın zamana yayılarak dinlenme aralıklarıyla yapılması aralıklı çalışmadır ve özellikle uzun süreli hatırlamayı destekler. Dört saati tek oturumda yapmak toplu çalışma olurdu.

57. Öğretim ilkeleri

Bir matematik öğretmeni önce küp, prizma ve silindir modellerini öğrencilerin incelemesini sağlamış; daha sonra bu cisimlerin yüzey alanı formüllerini sembollerle ifade etmiştir.

Bu uygulamada öncelikle hangi öğretim ilkesi kullanılmıştır?

Doğru cevap: A) Somuttan soyuta

Öğrenciler önce elle tutulabilir üç boyutlu modellerle çalışmış, ardından soyut sembol ve formüllere geçmiştir. Bu sıra somuttan soyuta ilkesini yansıtır.

58. Öğretim stratejileri - buluş

Öğretmen, öğrencilerine farklı üçgen örnekleri ve üçgen olmayan karşı örnekler göstermiş; öğrencilerden ortak özellikleri belirleyerek üçgen kavramının kuralına ulaşmalarını istemiştir.

Bu öğretim süreci aşağıdaki stratejilerden hangisine örnektir?

Doğru cevap: B) Buluş yoluyla öğretim

Buluş yoluyla öğretimde öğrenci örnek ve karşı örnekleri inceleyerek kavramın ayırt edici özelliklerine ve genellemeye kendisi ulaşır. Kuralın öğretmen tarafından baştan açıklanmaması bu stratejinin temel göstergesidir.

59. Araştırma-inceleme yoluyla öğretim

Öğrenciler okul bahçesindeki bazı bitkilerin daha hızlı kuruduğunu fark etmiş; bir araştırma sorusu kurmuş, toprak nemi ve ışık miktarıyla ilgili veri toplamış, hipotezlerini sonuçlarla karşılaştırmıştır.

Bu süreç aşağıdaki öğretim yaklaşımlarından hangisine örnektir?

Doğru cevap: A) Araştırma-inceleme yoluyla öğretim

Sorun belirleme, soru ve hipotez oluşturma, veri toplama ve sonuç çıkarma aşamaları araştırma-inceleme yaklaşımının temel basamaklarıdır. Öğrenciler bilgiyi hazır almamış, kanıt üzerinden üretmiştir.

60. Proje tabanlı öğrenme

Bir öğrenci grubu altı hafta boyunca okulun su tüketimini izlemiş, kayıp noktalarını belirlemiş, çözüm önerileri geliştirmiş ve çalışan bir yağmur suyu toplama modeli üretmiştir.

Bu etkinlik aşağıdaki yaklaşımlardan hangisine en uygun örnektir?

Doğru cevap: A) Proje tabanlı öğrenme

Uzun süreli, gerçek yaşamla bağlantılı bir problem üzerinde planlama, araştırma, iş birliği ve somut ürün oluşturma proje tabanlı öğrenmenin temel özellikleridir.

61. İş birlikli öğrenme teknikleri

Öğretmen, dörder kişilik gruplarda her öğrenciye 1'den 4'e kadar bir numara vermiştir. Soruyu yönelttikten sonra grup üyeleri birlikte tartışmış; öğretmen rastgele bir numara söylemiş ve o numaraya sahip öğrenciler grupları adına cevap vermiştir.

Bu teknik aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: E) Numaralı başlar birlikte

Her üyeye numara verilmesi, grubun ortak cevap hazırlaması ve rastgele seçilen numaradaki öğrencinin yanıtlaması 'Numaralı Başlar Birlikte' tekniğini tanımlar. Teknik bireysel sorumluluk ile grup dayanışmasını birleştirir.

62. Sınıf yönetimi modelleri

Bir öğretmen dönem başlamadan sınıf geçiş rutinlerini planlamış, materyalleri kolay erişilecek biçimde yerleştirmiş ve olası sorunları önlemek için kuralları öğrencilerle birlikte açıklığa kavuşturmuştur.

Bu uygulama sınıf yönetiminde hangi modele daha uygundur?

Doğru cevap: E) Önlemsel model

Önlemsel model, sorun ortaya çıkmadan önce ortamı düzenlemeyi, açık rutinler ve kurallarla istenmeyen davranışları azaltmayı amaçlar. Sorun sonrasında müdahale etmek tepkisel modele daha yakındır.

63. Geçerlik - kapsam geçerliği

Bir öğretmen sınav hazırlarken kazanım-soru belirtke tablosu oluşturmuş ve her kazanımı ders içindeki ağırlığı oranında sorularla temsil etmiştir.

Bu çalışma sınavın öncelikle hangi niteliğini artırır?

Doğru cevap: D) Kapsam geçerliğini

Belirtke tablosu, ölçülmek istenen kazanım ve içerik alanlarının sınavda dengeli biçimde temsil edilmesini sağlar. Bu doğrudan kapsam geçerliğiyle ilgilidir.

64. Ölçme hataları

Sınav sırasında dışarıdan gelen düzensiz gürültü bazı öğrencilerin dikkatini çok, bazılarının az etkilemiş; etkinin kimde ne ölçüde ortaya çıktığı önceden kestirilememiştir.

Bu durum hangi hata türüne örnektir?

Doğru cevap: D) Tesadüfi hata

Yönü ve miktarı kişiden kişiye değişen, önceden tahmin edilemeyen etkiler tesadüfi hatadır. Sabit hata herkese aynı miktarda; sistematik hata ise belirli bir özelliğe göre düzenli biçimde yansır.

65. Değerlendirme türleri

Bir öğretmen ünite boyunca kısa çıkış kartları uygulamış, öğrencilerin yanılgılarını belirlemiş ve ertesi dersin etkinliklerini bu sonuçlara göre değiştirmiştir.

Bu değerlendirme aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: C) Biçimlendirici değerlendirme

Öğrenme süreci devam ederken eksikleri belirlemek ve öğretimi düzenlemek amacıyla yapılan değerlendirme biçimlendiricidir. Sonuç notu verme amacı taşıması onu düzey belirleyici değerlendirmeden ayırır.

66. Dereceli puanlama anahtarı

Bir yazma görevi; 'kanıt kullanımı', 'örgütlenme', 'dil ve anlatım' ölçütleri için ayrı ayrı 1-4 arasında puanlanmakta, daha sonra puanlar toplanmaktadır.

Bu araç aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: D) Analitik dereceli puanlama anahtarı

Analitik rubrikte performans birden çok ölçüte ayrılır ve her ölçüt ayrı puanlanır. Bütünsel rubrik tek bir genel düzey verir; kontrol listesi ise genellikle var-yok biçiminde işaretlenir.

67. Öğretmenlik meslek etiği

Bir öğretmen, sınav sonuçlarını öğrencilerin ad ve soyadlarıyla birlikte herkesin görebileceği okul panosunda yayımlamıştır.

Bu davranış öncelikle hangi etik ilkenin ihlalidir?

Doğru cevap: E) Gizlilik ve mahremiyet

Öğrenciye ait başarı bilgisi kişisel veridir. Açık rıza ve meşru gerekçe olmadan adlarla birlikte kamuya açıklanması gizlilik ve mahremiyet ilkesini ihlal eder.

68. Türk millî eğitim sisteminin yapısı

Aşağıdaki uygulamalardan hangisi, örgün eğitimin yanında veya dışında düzenlenen planlı bir yaygın eğitim faaliyetine örnektir?

Doğru cevap: D) Halk eğitimi merkezinde yetişkinler için açılan okuryazarlık kursu

Halk eğitimi merkezindeki okuryazarlık kursu belirli amaç, program ve öğreticiyle okul sistemi dışındaki yetişkinlere sunulur; bu nedenle yaygın eğitimidir. İlkokul, ortaokul, lise ve lisans programları ise örgün eğitim kademeleridir.

69. Millî eğitimin temel ilkeleri - yöneltme

Bir okulda öğrencilerin ilgi, yetenek ve başarıları düzenli olarak izlenmekte; öğrenci ve velilere uygun program ve meslek seçenekleri hakkında rehberlik verilmektedir.

Bu uygulama 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'ndaki hangi ilkeyle daha çok ilişkilidir?

Doğru cevap: E) Yöneltme

Yöneltme ilkesi, bireylerin ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde çeşitli programlara ya da okullara yöneltilmesini; bu süreçte rehberlik hizmetlerinden yararlanılmasını öngörür.

70. Millî eğitimin temel ilkeleri - her yerde eğitim

Bir belediye, okul saatleri dışında kütüphane, müze, spor alanı ve mahalle atölyelerini çocuklar ile yetişkinlerin öğrenme etkinliklerine açmıştır.

Bu uygulama millî eğitimin hangi temel ilkesini en iyi yansıtır?

Doğru cevap: B) Her yerde eğitim

Her yerde eğitim ilkesi, eğitimin yalnız okul binalarıyla sınırlı olmadığını; ev, çevre, iş yeri ve toplumsal kurumların da eğitim ortamı olarak değerlendirilmesini ifade eder.

71. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - Erdem Değer Eylem

Öğrenciler 'tasarruf' değerinin anlamını tartıştıktan sonra okulun su tüketimini azaltmak için sayaç takibi yapmış, sorumluluk paylaşmış ve sonuçları okul topluluğuyla paylaşmıştır.

Bu örnekte Erdem-Değer-Eylem çerçevesinin özellikle hangi boyutu görünür hâle gelmiştir?

Doğru cevap: E) Değerin somut davranış ve toplumsal katkıya dönüştüğü eylem boyutu

Öğrenciler değeri yalnız tanımlamamış, görev üstlenerek ölçülebilir bir okul uygulamasına dönüştürmüştür. Bu, değer eylemle görünür ve toplumsal katkıya dönük hâle gelmesidir.

72. Yapay zekâ ve eğitim etiği

Bir öğretmen, yapay zekâ destekli bir araçtan öğrenci çalışmalarına geri bildirim üretirken aşağıdakilerden hangisini yapmamalıdır?

Doğru cevap: D) Öğrencilerin ad, sağlık bilgisi ve bireysel eğitim planlarını olduğu gibi sisteme yüklemek

Kimliği belirleyebilir ve hassas nitelikte öğrenci verilerini üçüncü taraf bir sisteme doğrudan yüklemek mahremiyet ve veri güvenliği açısından sakıncalıdır. Diğer seçenekler doğrulama, şeffaflık, insan gözetimi ve veri minimizasyonu ilkeleriyle uyumludur.

Mevzuat - Çözümler

73. 1982 Anayasası - siyasi partilerin kapatılması

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, bir siyasi partinin kapatılması istemiyle dava açmıştır.

1982 Anayasası'na göre bu davayı karara bağlayacak merci aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: A) Anayasa Mahkemesi

Siyasi parti kapatma davasını Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı açar; davayı görüp karara bağlama görevi Anayasa Mahkemesine aittir. Bu görev TBMM, YSK, Danıştay veya Yargıtay Genel Kuruluna verilmemiştir.

Yayın notu: Yayımından önce güncel resmî metinle doğrulanmalıdır.

74. 1982 Anayasası - TBMM çalışma düzeni

Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir yasama yılında dört ay tatil yapmasına ilişkin karar alınmıştır.

1982 Anayasası'na göre bu karar neden Anayasa'ya aykırıdır?

Doğru cevap: E) TBMM bir yasama yılında en çok üç ay tatil yapabilir.

Anayasa'ya göre TBMM bir yasama yılında en çok üç ay tatil yapabilir. Dört aylık tatil bu üst sınırı aşar. Çalışmalara ara verme ise ayrı bir kavramdır ve tek seferde on beş günü geçemez.

Yayın notu: Yayımından önce güncel resmî metinle doğrulanmalıdır.

75. 1982 Anayasası - Devlet Denetleme Kurulu

Cumhurbaşkanı, bir kamu kurumunun işleyişi hakkında inceleme ve denetim yapılmasını istemiştir. Bu görevi yerine getirecek Devlet Denetleme Kurulu aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

Doğru cevap: A) Cumhurbaşkanlığına

Devlet Denetleme Kurulu Cumhurbaşkanlığına bağlıdır ve Cumhurbaşkanının isteği üzerine inceleme, araştırma, denetleme ve mevzuatta öngörülen idarî soruşturma görevlerini yürütür.

Yayın notu: Yayımından önce güncel resmî metinle doğrulanmalıdır.

76. 1982 Anayasası - yüksek mahkemeler

1982 Anayasası'nda yargı bölümünde düzenlenmekle birlikte yüksek mahkeme olarak sayılmayan kurum aşağıdakilerden hangisidir?

Doğru cevap: B) Sayıştay

Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi yüksek mahkemelerdir. Sayıştay yargı bölümünde düzenlenir ancak Anayasa'daki yüksek mahkemeler arasında sayılmaz.

Yayın notu: Yayımından önce güncel resmî metinle doğrulanmalıdır.

77. 222 sayılı Kanun - okula yazdırma yükümlülüğü

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'na göre mecburi ilköğretim çağına gelmiş bir çocuğu okula yazdırma yükümlülüğü aşağıdakilerden hangilerine aittir?

I. Veli

II. Vasi

III. Aile başkanı

Doğru cevap: D) I, II ve III

Kanun, mecburi ilköğretim çağındaki çocuğun okula yazdırılması yükümlülüğünü veliye, vasiye veya aile başkanına verir. Bu nedenle üçü de kapsam içindedir.

Yayın notu: Yayımından önce güncel resmî metinle doğrulanmalıdır.

78. 1739 sayılı Kanun - eğitim yüksekokulları

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı öğretmen yetiştiren bir eğitim yüksekokulunun kurulması planlanmaktadır.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'na göre bu yüksekokul hangi makamın kararıyla kurulabilir?

Doğru cevap: A) Cumhurbaşkanı

1739 sayılı Kanun'da Millî Eğitim Bakanlığına bağlı öğretmen yetiştiren eğitim yüksekokullarının Cumhurbaşkanı kararıyla kurulabileceği düzenlenmiştir.

Yayın notu: Yayımdan önce güncel resmî metinle doğrulanmalıdır.

79. 7528 sayılı Kanun - hazırlık eğitime kabul şartları

Askerlik hizmeti tecilli olan ve diğer kabul şartlarını taşıyan bir aday, Millî Eğitim Akademisindeki hazırlık eğitime başvurmuştur.

7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu açısından aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi doğrudur?

Doğru cevap: D) Askerlikle ilişkisi bulunmaması şartını taşıyorsa askerliği tamamlamamış olması tek başına engel değildir.

Kanunda aranan ifade askerlik hizmetini tamamlamış olmak değil, askerlikle ilişkisi bulunmamaktır. Tecil gibi hukuken askerlikle ilişkisi olmadığı kabul edilen durumlarda, diğer şartlar da sağlanıyorsa yalnız askerliği tamamlamamış olmak engel oluşturmaz.

Yayın notu: Yayımdan önce güncel resmî metinle doğrulanmalıdır.

80. 7528 sayılı Kanun - disiplin

Millî Eğitim Akademisindeki hazırlık eğitime mazeretsiz olarak iki gün katılmayan bir aday hakkında 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu'na göre hangi yaptırım uygulanır?

Doğru cevap: A) Kınama

Kanunda hazırlık eğitime mazeretsiz olarak iki gün katılmama fiili için kınama yaptırımı öngörülmüştür. Soruda verilen devamsızlık süresi ve mazeretsizlik unsuru bu yaptırımla örtüşür.

Yayın notu: Yayımdan önce güncel resmî metinle doğrulanmalıdır.